

Yttrande

2025-03-25

Yttrande angående yrkande från D, M , L och KD - att säkerställa att rutiner kring utförande och uppföljning av förvaltare är rättssäkra

Frågan om rättssäkerheten inom godmanskap och förvaltare är av största vikt. Det handlar om personer i utsatta situationer som ofta har små möjligheter att själva föra sin talan eller försvara sina rättigheter. Just därför måste vi som stad säkerställa att alla insatser sker med yttersta noggrannhet och i enlighet med lagens intentioner – såväl vid tillsättning av gode män och förvaltare som vid beslut som påverkar individens liv och integritet.

Vi välkomnar att frågan nu lyfts och ser det som ett viktigt steg mot ökad kvalitet och trygghet för de personer som omfattas av dessa insatser. I vår budget för Göteborgs Stad 2025–2027 har vi föreslagit flera konkreta åtgärder för att stärka tillsynen och rättssäkerheten, såsom skärpta kontroller av gode män, begränsning av antalet uppdrag per person, förbättrad digitalisering samt satsningar på kompetensutveckling. Vi står fast vid att detta är ett område där staden måste ta ett tydligt ansvar för att säkerställa att rätt skydd ges – och att det sker med respekt för individens frihet, integritet och rättigheter.

Yttrande

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet

2025-03-20

Nr 27

Yttrande angående – Yrkande angående – att säkerställa att rutiner kring utförande och uppföljning av förvaltare är rättssäkra

Yttrande

Det är en stor inskränkning i individens frihet att få en god man utsedd eller bli satt under förvaltare och därför är det naturligtvis extremt viktigt att det sker på ett rättssäkert sätt, så att det säkerställs att insatsen är till gagn för den enskilde. Det är en omfattande process där det krävs läkarintyg och sedan beslut i domstol (inte överförmyndarnämnden) där individen företräds av ett juridiskt ombud. Det finns ingen anledning att tro att Överförmyndarnämnden i Göteborg inte följer de rutiner som finns och gällande lagstiftning. Alla förvaltare omprövas årligen och frågor om sekretess och utlämning av handlingar hanteras av en särskilt utsedd jurist.

Vidare lyfter yrkandet att särskilt granska ansökningar med skyddad folkbokföring eller skyddade personuppgifter. Det är Skatteverket som gör bedömningen om en person ska ha skyddad folkbokföring. Om en person har skyddad folkbokföring framgår inte den verkliga adressen av folkbokföringen och sprids inte heller till andra myndigheter. Att granska en ansökan från förvaltaren till Skatteverket är i princip omöjligt och eventuellt inte lagligt utan att bryta sekretessen.

Just nu pågår ett arbete med att uppdatera Överförmyndarnämndens rutin efter rekommendation från Sveriges kommuner och regioner, SKR, med anledning av ett annat medialt uppmärksammat fall. Om SKR ser behov av ytterligare rekommendationer med anledning av det mediala fallet som lyfts i yrkandet litar vi på att SKR kommer lyfta det.

Utifrån detta kommer vi avslå yrkandet.

Yrkande

D, M, L, KD

Datum 2025-03-05

Nytt ärende

Yrkande angående – att säkerställa att rutiner kring utförande och uppföljning av förvalterskap är rättssäkra

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i samverkan med Överförmyndarnämnden i uppdrag att säkerställa att befintliga rutiner för ansökning och uppföljning av godmanskap och förvalterskap är rättssäkra och följer gällande lagstiftning.
2. Kommunstyrelsen får i samverkan med Överförmyndarnämnden i uppdrag att särskilt granska fall där förvaltare utsetts samt vid förvaltares ansökan om skyddad folkbokföring eller skyddade personuppgifter för sin brukare. Syftet är att säkerställa att sådana ansökningar endast görs utifrån rättssäker grund och återrapportering ska ske till kommunstyrelsen inom sex månader.

Yrkandet

Om en person inte kan fatta egna beslut om sitt liv eller sina tillgångar kan Överförmyndaren ansöka hos Tingsrätten om att utse en god man eller förvaltare. Överförmyndaren ska tydligt dokumentera behovet och att det inte kan tillgodoses på annat sätt. En god man stödjer beslut medan en förvaltare hanterar ekonomi och rättsliga angelägenheter, ofta utan den enskildes samtycke.

Personer som är under godmanskap och förvalterskap är särskilt skyddsvärda där förvalterskap innebär ett större ingrepp i den personliga integriteten. Vi vill därför göra en översyn för att säkerställa att dessa individers rättigheter och integritet skyddas på ett korrekt sätt. Översynen bör inkludera att förvalterskap inte utses när ett godmanskap skulle vara tillräckligt samt att ansökningar om skyddad folkbokföring eller skyddade personuppgifter från förvaltare också följer rättssäkra rutiner.

Uppdrag Granskning har uppmärksammat fall där förvalterskap inte hanterats rättssäkert. Arne, 86, sattes under förvalterskap utan rättssäker grund där han enligt beslut, efter överklagan till Tingsrätten, aldrig skulle blivit satt under förvalterskap. Hans grävmaskiner såldes trots att han hade tillräckliga medel för sitt uppehälle vilket strider mot regelverket. Arne stämde staten med hjälp av ”Centrum för rättvisa” och fick beslutet om förvalterskap upphävt, först efter ett år. Länsstyrelsen har nu riktat allvarlig kritik mot Överförmyndarnämnden i Umeå/Örnsköldsvik och Arne väntar nu skadestånd.